

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

**“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”**

**(для бакалаврів спеціальності
“Фізичне виховання”)**

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *В. М. Мазіним*

Затверджено на засіданні кафедри управління фізичною культурою та спортом (протокол № 6 від 12.03.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Мазін В. М. Навчальна програма дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності” (для бакалаврів спеціальності “Фізичне виховання”). — К.: МАУП, 2005. — 30 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності”, теми практичних занять, вказівки до виконання самостійної роботи, завдання для самостійної роботи, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс “Інформаційні технології туристичної діяльності” входить у програму навчання студентів спеціальності “Фізичне виховання” за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”.

Цей курс передбачає опанування та поглиблення знань студентів про використання інформаційних технологій у сфері туризму. При цьому багато уваги приділяється використанню спеціалізованого програмного забезпечення та засобів оргтехніки у повсякденній професійній діяльності.

Мета вивчення дисципліни — сформувати уявлення про сучасне використання інформаційних технологій у туризмі; набути навичок роботи із сучасною комп’ютерною та оргтехнікою; навчитися використовувати найпоширеніші програмні продукти для ведення документообігу, комунікації, формування баз даних туристичних організацій.

Програма курсу реалізується у формі лекцій, самостійних і практичних занять.

Контрольними заходами є контрольна робота та залік.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- класифікацію інформаційних технологій;
- цілі та сфери використання інформаційних технологій у туризмі;
- принципову структуру та призначення основних елементів комп’ютера;
- найпоширеніше програмне забезпечення, що використовується в туристичній діяльності;

вміти:

- використовувати програми пакету Microsoft Office;
- розв’язувати практичні завдання за допомогою комп’ютерної та офісної техніки.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва розділу і теми
	Вступ
	<i>I. Комп'ютер як основний елемент інформаційних технологій</i>
1	Принципова структура комп'ютера
2	Види та способи передання інформації
	<i>II. Інформаційні технології в туризмі</i>
3	Система інформаційних технологій
4	Стислий огляд інформаційних систем, які використовуються в туристичному бізнесі
5	Інформаційні технології на базі MS Office
6	Використання мультимедіа та мережі Інтернет у туристичній діяльності
	<i>III. Сучасні засоби оргтехніки</i>
7	Засоби комунікації та зв'язку
8	Засоби оргтехніки в туристичній діяльності

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Вступ

Інформаційні технології туристичної діяльності як навчальний предмет. Зв'язок дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності” із суміжними дисциплінами цього напрямку.

Завдання та зміст курсу “Інформаційні технології туристичної діяльності”. Послідовність вивчення програмного матеріалу. Залікові та контрольні вимоги.

Методика роботи зі спеціальною літературою та матеріалами мережі Інтернет. Обов'язки студентів. Стислий історичний огляд розвитку інформаційних технологій.

Література [1; 16; 18; 23]

Розділ I. Комп'ютер як основний елемент інформаційних технологій

Тема 1. Принципова структура комп'ютера

Визначення поняття “комп'ютер”.

Апаратна частина комп'ютера. Схема фон Неймана. Структура та види пам'яті комп'ютера; принцип роботи центрального процесора, пристрої які забезпечують роботу центрального процесора. Реальний і захищений режими роботи процесора.

Периферійні пристрої. Принципи взаємодії комп'ютера з периферійними пристроями. Накопичувачі. Монітор. Принтер. Клавіатура. Порти. Інші пристрої.

Програмне забезпечення. Види програмного забезпечення. Операційна система. Основні типи пакетів прикладних програм. Оболонки операційної системи. Драйвери. Утиліти.

Література [1; 10; 15; 18]

Тема 2. Види та способи передавання інформації

Поняття інформації та способи її передання. Єдиний спосіб подання інформації. Десятькова та двійкова системи числення. Одиниці виміру кількості інформації. Поняття інтерфейса. Сучасні тенденції розвитку систем передання та накопичення інформації.

Література [1–3; 6; 10; 18; 20; 23; 31]

Розділ II. Інформаційні технології в туризмі

Тема 3. Система інформаційних технологій

Поняття про інформаційні технології. Класифікація інформаційних технологій у туризмі: інформаційні системи менеджменту; інтегровані комунікативні мережі; мультимедійні системи; телефонні мережі та ін.

Вплив інформаційних технологій на розвиток туризму.

Література [6; 7; 11–13; 18; 19; 26; 28]

Тема 4. Стислий огляд інформаційних систем, які використовуються у туристичному бізнесі

Системи бронювання та резервування: “Amadeus”, “Galileo”, “Worldspan”, “Sabre” та ін. Критерії вибору системи бронювання.

Глобальні комп’ютерні мережі. Напрями використання мережі Інтернет. Характеристика туристичних серверів. Електронна комерція в туризмі.

Інформаційні системи менеджменту. Класифікація інформаційних систем менеджменту. Пакети управління туристичними фірмами. Програмні продукти “Арим-Софт”. Програмні комплекси “Само-тур” та “Майстер-тур”. Інші програмні комплекси.

Системи управління туристичними комплексами. Система автоматизації готелів “Hotel 2000”. Автоматизована система управління готельним комплексом “Руський готель”. Інші системи управління готельним комплексом.

Пакети фінансового менеджменту туристичних фірм. Порівняльний аналіз фінансової діяльності. Управління проектами за допомогою MS Project.

Література [3; 5–7; 9; 14; 18; 20; 25; 28]

Тема 5. Інформаційні технології на базі MS Office

Використання MS Word. Загальна інформація про текстові редактори.

Використання MS Excel. Загальна інформація про електронні таблиці. Створення та обробка електронних таблиць. Засоби графіки в MS Excel. Обробка даних у MS Excel.

Створення баз даних засобами MS Access. Основні поняття реляційних баз даних. Етапи створення реляційної бази даних туристичного підприємства. Типи інформаційних зв'язків у моделях даних.

Створення презентацій у Power Point.

Література [4; 8; 15; 29; 30]

Тема 6. Використання мультимедіа та мережі Інтернет у туристичній діяльності

Загальна інформація про мультимедійні технології. Цифрові формати зображень. Цифрові формати звуку. Носії електронної інформації.

Використання мультимедійних технологій у туризмі: електронні каталоги; презентації; рекламні матеріали.

Поняття "Інтернет". Глобальна структура Інтернет. Історія розвитку мережі Інтернет. Хто керує мережею Інтернет? Напрями використання мережі Інтернет у туризмі. Характеристика туристичних серверів. Сервіс WWW. Сервіс IRC. Сервіс e-mail. Інноваційні технології в Інтернет.

Пошук інформації в Інтернет; інформаційні ресурси в Інтернет. Реклама в мережі Інтернет.

Література [3; 5; 6; 14; 17; 18; 22; 25]

Розділ III. Сучасні засоби оргтехніки

Тема 7. Засоби комунікації та зв'язку

Класифікація засобів оргтехніки. Способи передавання інформації. Класифікація каналів зв'язку. Телефонний зв'язок. Ком-

п'ютерна телефонія. Радіотелефонний зв'язок. Системи стільникового радіотелефонного зв'язку. Транкінгові радіотелефонні системи. Супутниковий зв'язок. Пейджингові системи зв'язку. Відеозв'язок. Факс.

Література [2; 6; 18]

Тема 8. Засоби оргтехніки в туристичній діяльності

Цифрові та аналогові копіювально-розмножувальні засоби. Сканери. Засоби відображення інформації. Слайдпроектори. ЖКД (ТФТ) панелі. Апарати для знищення документів. Інші види оргтехніки.

Література [2; 6; 18]

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Приклади використання спеціалізованого програмного продукту в туризмі.
2. Форматування тексту в MS Word (лабораторна робота № 1).
3. Робота з таблицями в MS Word (лабораторна робота № 2).
4. Малювання в MS Word (лабораторна робота № 3).
5. Прості таблиці в MS Excel (лабораторна робота № 4).
6. Створення прайсу в MS Excel (лабораторна робота № 5).
7. Робота з базами даних MS Access (лабораторна робота № 6).
8. Робота з матрицями в MS Excel (лабораторна робота № 7).
9. Використання Web-броузера Internet Explorer і пошук інформації в мережі Інтернет за допомогою пошукових систем.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

У разі пропуску лекційних або практичних занять студенти виконують самостійну роботу. Тему самостійної роботи визначає викладач, зважаючи на зміст та обсяг пропущеного студентом матеріалу.

Самостійну роботу студенти виконують у вигляді реферату. При виконанні самостійної роботи необхідно використовувати джерела мережі Інтернет та електронні видання як наведені в цій навчальній програмі, так і визначені самостійно.

Самостійна робота з дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності” подається для перевірки в електронному вигляді.

Наприкінці роботи необхідно навести список використаних літературних джерел.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Адресація в Інтернет. Доменні імена.
2. Види програмного забезпечення.
3. Визначення та види інформації.
4. Використання мультимедійних технологій у туризмі.
5. Вплив інформаційних технологій на розвиток туризму.
6. Глобальна структура Інтернет.
7. Інноваційні технології в Інтернет.
8. Інформаційні системи менеджменту в туризмі.
9. Історія розвитку мережі Інтернет.
10. Комп'ютерна телефонія.
11. Напрями використання Інтернет у туризмі.
12. Носії електронної інформації.
13. Операційні системи.
14. Основні напрями розробки програмного забезпечення в туризмі.
15. Поняття інтерфейса.
16. Поняття про інформаційні технології.
17. Пошук інформації в мережі Інтернет.
18. Створення презентацій у Power Point.
19. Сучасні тенденції розвитку систем передання та накопичення інформації в туризмі.
20. Характеристика туристичних серверів.
21. Цифрові формати звуку.
22. Цифрові формати зображень.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу.

При виконанні контрольної роботи необхідно використовувати джерела, наведені в цій навчальній програмі та рекомендовані на лекціях, а також підручники та конспекти лекцій, що відповідають темі роботи.

Контрольну роботу з дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності” виконують і подають для перевірки в електронному та друкованому вигляді. Обсяг роботи визначається специфікою кожного окремого завдання.

Наприкінці контрольної роботи необхідно навести список використаної літератури та зазначити дату завершення виконання роботи.

Після перевірки та зарахування викладачем контрольної роботи студенти допускаються до заліку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

Туристична фірма може формувати пакет різних туристичних послуг. Інформація про ціни на послуги, курси долара і вартість туру зберігається на трьох аркушах Excel.

Аркуш 1. Ціни на послуги

Послуга	Тип послуги	Вартість послуги (разової/денної), дол.
Авіап перевезення	Трансаеро	300
	SAS	380
Трансфер	Автобус	10
	Автомобіль	40
Проживання	3	50
	4	80
Харчування	u/v	15
	h/f	35

Аркуш 2. Курс долара

Поточний курс дол. (грн.)

Аркуш 3. Розрахунок вартості туру тривалістю 7 днів

Послуга	Тип послуги	Вартість послуги (разової/денної), дол.	Вартість послуги на тур	
			дол.	грн.
Авіап перевезення	Трансаеро			
Трансфер	Автобус			
Проживання	3			
Харчування	у/у			
Загальна вартість туру				

Завдання:

1. Розрахувати вартість разової послуги на аркуші 3 з використанням логічної функції ЕСЛІ.
2. Розрахувати вартість послуги на тур на аркуші 3 з урахуванням тривалості туру, передбачивши можливість автоматичного перерозрахунку при її зміні.
3. Розрахувати вартість послуг у гривнях, використовуючи абсолютну адресацію і передбачивши автоматичний перерозрахунок при зміні поточного курсу долара.

Варіант 2

Готель має номери на одну та дві особи. Інформація про ціни на готельні послуги, курс долара і доходи готелю за певний період зберігається на трьох аркушах.

Аркуш 1. Ціни проживання і бронювання

Тип номера	Ціна за добу одного ліжка-місця, дол.
На одну особу	30
На дві особи	20
Ціна бронювання	4

Аркуш 2. Курс долара

Курс дол. (грн.)

Аркуш 3. Дохід готелю

Дата	Кількість мешканців у номерах		Кількість бронювань	Дохід готелю	
	на одну особу	на дві особи		дол.	грн.
11.12.99	54	108	13		
12.12.99	45	108	23		
13.12.99	65	99	15		
14.12.99	58	103	8		
15.12.99	53	100	23		
16.12.99	34	98	15		
Разом за період					

Завдання:

1. Розрахувати дохід готелю за заданий період.
2. Побудувати графік завантаження готелю за заданий період.
3. Побудувати кругову діаграму доходу готелю за датами.

Варіант 3

1. Розробити інформаційну модель туристичного підприємства з такими реквізитами: код туру, назва туру, тривалість туру, ціна туру, код країни, назва країни, віза (потрібна чи не потрібна), валюта країни, код менеджера, прізвище, ім'я та по батькові менеджера, телефон менеджера.

Основні умови:

- в одну країну може організуватись кілька турів, але кожний з них передбачає відвідування тільки однієї країни;
 - один менеджер опікується кількома турами, але кожний тур має тільки одного менеджера-куратора.
2. Створити базу даних, що містить інформацію про країну, менеджера, тур.

Країна

Код країни	Назва країни	Віза	Валюта країни
CYP	Кіпр	Немає	Фунти
FR	Франція	Є	Євро
RUS	Росія	Немає	Карбованці
UK	Велика Британія	Є	Фунти
USA	США	Є	Долари

Менеджер

Код менеджера	Прізвище, ініціали	Телефон
M-1	Іванов В. А.	123-45-67
M-2	Орлова С. Т.	456-87-12
M-3	Соколов Л. Д.	457-87-45
M-4	Мірошник О. У.	324-54-00

Тур

Код туру	Назва туру	Тривалість туру, днів	Ціна туру	Код менеджера	Код країни
CYP-1	“Відпочинок”	14	810	M-2	CYP
CYP-2	“Навчання”	14	1000	M-2	CYP
CYP-3	“Відпочинок на морі”	7	670	M-2	CYP
FR-1	“Екскурсія до Парижу”	7	780	M-4	FR
FR-2	“Різдво”	7	920	M-4	FR
RUS-1	“Золоте кільце”	14	150	M-3	RUS
UK-1	“Навчання”	15	2100	M-1	UK
USA-1	“Долина смерті”	5	900	M-1	USA

3. Створити схему бази даних.
4. Відредагувати структуру бази даних, куди включити таку інформацію:
 - про іноземну мову, яку знає кожний менеджер, і назви столиць держав;
 - про авіакомпанії, з якими співробітничала туристична фірма: код і назва авіакомпанії, прізвище, ім'я та по батькові

контактної особи, телефон. Узгодити ці дані з вихідною базою даних з огляду на, що кожний тур обслуговується однією авіакомпанією і одна авіакомпанія може обслуговувати кілька турів, наприклад, в одну й ту саму країну.

Варіант 4

1. Створити таблицю **Клієнт** (введення телефону забезпечити по масці введення; закордонний паспорт за замовчуванням €).

Клієнт

Код клієнта	Прізвище, ініціали	Стать	Адреса	Телефон	Наявність закордонного паспорта	Код придбаного туру
1	Бойків Д. Н.	ч	Фрунзенська, 4, кв. 123	907-81-23	Немає	FR
2	Бокуров І. А	ч	Ломоносова, 34, кв. 247	201-47-82	€	FR
3	Круть І. П.	ч	Ленінградське шосе, 1, кв. 80	123-45-68	€	RUS

2. Створити таблицю **Замовлення**

Номер замовлення	Код клієнта	Дата замовлення	Код туру	Термін оплати	Ознака оплати
1-2	1	02.05.99	FR	12.05.99	€
1-3	2	23.04.99	FR	10.05.99	Немає
2-4	3	10.05.99	RUS	18.05.99	Немає
3-4	1	14.01.99	FR	30.01.99	€

3. Створити схему бази даних з узгодженням таблиць.
4. Створити форму для таблиці **Замовлення**, в якій доцільно передбачити таке: дата замовлення повинна видаватися за замовчуванням як поточна дата, термін оплати — за замовчуванням за десять днів після поточної дати; код клієнта — як поле зі списком (коди взяти з таблиці **Клієнт**).
5. Скласти запит, що видає зведення про замовлення, термін оплати яких на поточну дату минув, але вони ще не оплачені. У запиті повинна також міститись інформація про клієнта, що зробив це замовлення (прізвище, стать, адре-

са, телефон). Запит зберегти під ім'ям **Неоплачені замовлення**, а результати запиту — у формі таблиці з ім'ям **Термін оплати — сьогодні**.

6. Створити звіт про неоплачені на поточну дату замовлення із зазначенням прізвища і телефону клієнта.
7. Забезпечити за допомогою макроса **Висновок** звіт про неоплачені на поточну дату замовлення після будь-якого відновлення таблиці про замовлення через створену раніше форму.
8. Використовуючи таблицю **Термін оплати — сьогодні** й операцію злиття, створити у Word для кожного замовлення клієнта, що не здійснив оплату вчасно, листа такого змісту:

Шановний пане...!

Нагадуємо, що зроблене Вами замовлення № ..., тур ... повинно бути оплачене до... У разі несплати замовлення у триденний термін воно буде анульоване.

Варіант 5

1. Скласти таблицю **Оренда автомобілів** (страховка за замовчуванням €).

Оренда автомобілів

Код країни	Назва країни	Марка автомобіля	Страховка	Вартість на тиждень, дол.	Вартість одного додаткового дня, дол.
AU	Австралія	Mazda Metro	Немає	475	69
AU	Австралія	Toyota Corolla	€	558	81
AU	Австралія	Ford	€	637	92
DEN	Данія	Ford	€	703	101
DEN	Данія	Opel Corca	€	597	85
FR	Франція	Opel Corca	Немає	391	55
FR	Франція	Ford	€	805	117

2. Скласти таблицю **Клієнт** з полями “Код клієнта”, “ПІБ клієнта”, “Телефон”, “Наявність прав водія”.
3. Скласти таблицю про замовлення на оренду, в якій передбачити поля “Номер замовлення”, “Код клієнта”, “Вік водія”, “Код країни”, “Марка автомобіля”, “Дата початку оренди”, “Кількість додаткових днів оренди”.
4. Створити схему бази даних з узгодженням таблиць.
5. Для таблиці **Замовлення на оренду** створити форму з ім'ям **Введення нових даних**:
 - дата початку оренди повинна видаватися за замовчуванням як поточна дата;
 - код клієнта повинен видаватись як поле зі списком (коди взяти з таблиці **Клієнт**).
6. Скласти запит про ціни за всіма марками автомобілів для заданої країни (запит з параметром).
7. Створити запит і відповідно до нього звіт про всі замовлення автомобілів із зазначенням номера замовлення, марки автомобіля, дати початку оренди, прізвища і телефону клієнта.
8. Для форми **Замовлення на оренду** забезпечити за допомогою макроса **Висновок звіту про замовлення** після будь-якого відновлення даних (використовувати звіт з п. 7).
9. Скласти запит, що розраховує повну вартість оплати за оренду автомобіля (з урахуванням основних тижнів і додаткових).
10. За запитом з п. 9 скласти звіт.
11. Створити меню, в якому передбачити такі пункти: ціни на оренду в заданій країні (країна задається через параметр); введення нового замовлення на прокат (через форму з п. 5); розрахунок повної вартості прокату (використовувати звіт з п. 10).
12. Використовуючи результати запиту п. 7 і операцію злиття, створити в Word для кожного клієнта лист такого змісту:
Шановний пане...!

Підтверджуємо, що зроблене Вами замовлення № ... зареєстроване. Марка автомобіля..., дата початку оренди...

Варіант 6

1. Скласти таблицю Менеджер (введення Коду менеджера забезпечити по масці; основна мова за замовчуванням англійська).

Менеджер

Код менеджера	Прізвище, ініціали	Адреса	Телефон	Основна мова
М-1	Іванов В. А.	вул. Фрунзенська, 4, кв. 123	123-45-67	Англійська
М-2	Орлова С. Т.	вул. Ломоносова, 34, кв. 247	456-87-12	Німецька
М-3	Соколов Л. Д.	Ленінградське шосе, 1, кв. 80	457-87-45	Англійська
М-4	Мірошник О. У.	вул. Вишнева, 23, кв. 1	324-54-00	Англійська
М-5	Сердюк О. Н.	пр. Леніна, 152, кв. 7	568-62-92	Французька
М-6	Клименко Т. І.	бульв. Шевченка, 124, кв. 34	456-89-41	Англійська
М-7	Кукушкіна Л. І.	вул. Гоголя, 23, кв. 97	325-14-56	Німецька

2. Скласти таблицю **Продаж турів**.

Номер замовлення	Код менеджера	Дата купівлі	Код туру	Вартість туру, дол.	Знижка, %
11-3	М-1	02.05.99	FR	380	5
12-4	М-2	02.05.99	FR	380	0
13-3	М-3	23.04.99	FR	380	0
14-3	М-4	10.05.99	RUS	250	0
15-4	М-5	14.01.99	FR	380	5

3. Створити схему бази даних з об'єднанням таблиць.
4. У вигляді звіту видати список усіх менеджерів фірми.
5. Створити форму для таблиці Продаж турів, в якій при введенні нових даних дата купівлі повинна видаватися за замовчуванням як поточна дата, код менеджера — як поле зі списком (коди взяті з таблиці Менеджер).
6. Скласти запит з ім'ям Куплено турів, що видає зведення про покупки за заданим туром, причому код туру повинен вводитися через параметр. У запиті передбачити виведення полів "Код туру", "Вартість туру", "У доларах", "Знижка, (%)", "Прізвище менеджера", а також розрахувати вартість туру зі знижкою.

7. Створити звіт за запитом **Куплено турів**; розрахувати в підсумковому рядку середню вартість турів без знижки і зі знижкою.
8. Приєднати до форми **Продаж турів** (див. п. 5) за допомогою макроса звіт, створений у п. 7, так, щоб після будь-якого відновлення даних через форму **Продаж турів** видавався звіт.
9. Створити меню з таких пунктів:
 - список менеджерів (повинен видаватися список усіх менеджерів фірми);
 - продаж туру (повинна забезпечуватися можливість введення даних про новий продаж через форму з п. 5);
 - покупки за заданим туром (використовувати звіт з п. 7).

Варіант 7

1. Скласти таблицю **Авіарейси** (страховка за замовчуванням включається у вартість квитка).

Авіарейси

Номер рейса	Код країни	Назва країни	Вартість квитка, дол.	Страховка	Знижка, %
A-345	AU	Австралія	475	Немає	0
A-347	AU	Австралія	558	Є	5
A-349	AU	Австралія	537	Є	5
Д-18	DEN	Данія	203	Є	2
Д-22	DEN	Данія	218	Є	5
Ф-11	FR	Франція	250	Немає	0
Ф-18	FR	Франція	258	Є	5

2. Скласти таблицю **Бронювання квитків** з полями “Код фірми”, “Телефон фірми”, “Дата бронювання”, “Номер рейса”, “Кількість квитків”. Заповнити її довільними даними (6–8 рядків).
3. Створити схему бази даних з об’єднанням таблиць.
4. Для таблиці **Бронювання квитків** створити форму з тим же ім’ям, в якій при введенні нових даних дата бронювання повинна видаватися за замовчуванням як поточна дата, номер рейсу — як поле зі списком (коди взяти з таблиці **Авіарейси**).

5. Скласти запит про ціни на всі рейси в задану країну (запит за параметром).
6. Створити запит про всі бронювання з полями: “Код фірми”, “Країна”, “Номер рейсу”, “Кількість квитків”, “Вартість квитка”. Розрахувати загальну вартість заброньованих квитків.
7. За запитом п. 6 скласти звіт про бронювання.
8. Для форми **Бронювання квитків** забезпечити за допомогою макроса виведення звіту про бронювання після будь-якого відновлення даних (використовувати звіт з п. 7).
9. Створити меню, в якому передбачити такі пункти: ціни на авіаквитки в заданій країні (див. п. 5); введення нового бронювання (через форму з п. 4); вартість заброньованих квитків (використовувати звіт з п. 7).

Варіант 8

1. Припустимо, ваша фірма — тур-оператор. Наявна база даних, яка містить принаймні такі таблиці: **Тур**, **Менеджер**.
2. Створити таблицю **Замовлення турів** з такими даними: код туру; дата замовлення; турагентство (замовник турів); кількість турів (замовлених).
3. Створену таблицю додати до схеми бази даних, встановивши не враховані зв'язки.
4. Створити запит **Оплата**, який розрахував би вартість оплати на кожне замовлення.
5. Зберегти результати запиту як таблицю з ім'ям **Оплата за замовленнями**.
6. Змінити вартість якого-небудь туру в таблиці **Тур**, виконати запит **Оплата** і переглянути, чи змінився після цих дій зміст таблиці **Оплата за замовленнями**.
7. Створити запит, який розраховував би вартість оплати замовлень при знижці 5 % на всі тури. Зберегти запит під ім'ям **Знижка 5 %**.
8. Для кожного менеджера розрахувати вартість зроблених у нього замовлень, створивши запит і включивши в нього необхідні поля.

9. Розрахувати розмір премії для кожного менеджера виходячи з того, що він становить 3 % загального обсягу зроблених у цього менеджера замовлень. Результати зберегти у вигляді таблиці **Премія**.

Варіант 9

1. За допомогою групової операції в запиті для таблиці **Тур** знайти максимальну, мінімальну і середню вартості туру в задану країну; кількість замовлень за заданим туром (кількість осіб у формованій групі).
2. Для таблиці **Замовлення** за допомогою модифікованого запиту створити архів, що містить вже оплачені записи: створити таблицю **Архів** через імпорт даних; очистити її через **Запит-видалення**; через **Запит-додавання** внести в архів оплачені замовлення на зазначену дату; через **Запит-видалення** видалити перенесені в архів записи з вихідної таблиці **Замовлення**.

Замовлення

Номер замовлення	Код клієнта	Дата замовлення	Код туру	Термін оплати	Ознака оплати
1-2	1	02.05.99	FR	12.05.99	Є
1-3	2	23.04.99	FR	10.05.99	Немає
2-4	3	10.05.99	RUS	18.05.99	Немає
3-4	1	14.01.99	FR	30.01.99	Є

3. Скласти меню з такими пунктами: введення даних про нове замовлення (через форму); введення даних про оплату; перенесення оплачених замовлень в архів.

Варіант 10

1. Розробити базу даних для готелю, що містить таку інформацію:
 - дані про номерний фонд — код номера, тип номера, поверх, опис номера, стан номера (вільний, зайнятий, заброньований, у стані приготування, тимчасово недоступний у зв'язку з ремонтом);

- дані про клієнта — код клієнта, прізвище, ініціали, адреса, громадянство, дата народження;
 - дані про бронювання — код клієнта, дата бронювання (за замовчуванням встановлюється як поточна), код номера, передбачувана кількість днів проживання;
 - дані про ціни — тип номера, тип харчування (входить або не входить сніданок), ціна номера;
 - дані про заїзд-виїзд клієнтів — код клієнта, код номера, дата заселення, дата виїзду (заповнюється при виїзді клієнта), додаткові послуги, якими користувався клієнт;
 - дані про додаткові послуги — назва або код послуги (наприклад, сауна, міжнародні або міжміські переговори), ціна послуги.
2. Створити схему бази даних з об'єднанням таблиць.
 3. Забезпечити виконання таких операцій:
 - введення нового бронювання через форму, причому на екран повинен виводитися список вільних номерів, які можна забронювати;
 - введення даних про клієнта через форму (формування карти гостюючих);
 - пошук інформації про прізвище (в якому номері мешкає і з якого часу);
 - введення даних про заселення або виїзд гостюючих через форму;
 - формування і розрахунок рахунка гостя і його виведення у формі звіту.
 4. Виконання всіх операцій забезпечити у формі меню.

Варіант 11

1. Розробити базу даних з такою інформацією:
 - дані про екскурсії — код, назва, опис змісту, тривалість, вартість на групу;
 - дані про екскурсовода — табельний номер, прізвище та ініціали, телефон, код проведеної екскурсії;
 - дані про екскурсійну програму туру: код туру, чисельність осіб у групі, код екскурсії.

2. Створити схему бази даних з об'єднанням таблиць.
3. Забезпечити виконання таких операцій:
 - введення інформації про нового екскурсовода через форму, причому забезпечити у вигляді списку перелік можливих екскурсій;
 - пошук даних про екскурсовода за заданим прізвищем, причому шукане прізвище, що вводиться, може змінюватися;
 - розрахунок вартості екскурсії для турів, в яких у групі понад 15 осіб, (за умови знижки 5 %), і виведення результатів у формі звіту.
4. Виконання всіх операцій забезпечити у формі меню.

ВИМОГИ ДО ЗАЛІКУ

1. Відвідування не менше 80 % практичних і лекційних занять.
2. Виконання самостійної роботи.
3. Виконання контрольної роботи (за умови передбачення навчальним планом).
4. Позитивне тестування з вивчених тем.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

Тема 1. Принципова структура комп'ютера

1. Апаратна частина комп'ютера.
2. Види програмного забезпечення.
3. Види та призначення периферійних пристроїв.
4. Визначення поняття "комп'ютер".
5. Драйвери.
6. Накопичувачі інформації.
7. Оболонки операційної системи.
8. Операційні системи.
9. Основні типи пакетів прикладних програм.
10. Призначення та види портів.
11. Принципи взаємодії комп'ютера з периферійними пристроями.

12. Пристрої, які забезпечують роботу центрального процесора.
13. Програмне забезпечення.
14. Схема фон Неймана.
15. Структура та види пам'яті комп'ютера; принцип роботи центрального процесора.
16. Утиліти.
17. Функції клавіатури.
18. Функції монітора.
19. Функції принтера.

Тема 2. Види та способи передавання інформації

20. Єдиний спосіб подання інформації.
21. Одиниці вимірювання кількості інформації.
22. Поняття інтерфейса.
23. Сучасні тенденції розвитку систем передавання та накопичення інформації.
24. Визначення поняття "інформація".
25. Як передається інформація?

Тема 3. Система інформаційних технологій

26. Вплив інформаційних технологій на розвиток туризму.
27. Інтегровані комунікативні мережі.
28. Інформаційні системи менеджменту.
29. Класифікація інформаційних технологій у туризмі.
30. Мультимедійні системи.
31. Поняття про інформаційні технології.
32. Телефонні мережі.

Тема 4. Стислий огляд інформаційних систем, які використовуються в туристичному бізнесі

33. Автоматизована система управління готельним комплексом "Руський готель".
34. Глобальні комп'ютерні мережі.
35. Електронна комерція в туризмі.
36. Інформаційні системи менеджменту.
37. Класифікація інформаційних систем менеджменту.

38. Критерії вибору системи бронювання.
39. Напрями використання Інтернету;
40. Пакети управління туристськими фірмами.
41. Пакети фінансового менеджменту туристичних фірм.
42. Порівняльний аналіз фінансової діяльності.
43. Програмні комплекси “Само-тур” і “Майстер-тур”.
44. Програмні продукти “Арим-Софт”.
45. Система автоматизації готелів “Hotel 2000”.
46. Система бронювання “Amadeus”.
47. Система бронювання “Galileo”.
48. Система бронювання “Sabre”.
49. Система бронювання “Worldspan”.
50. Системи бронювання та резервування.
51. Системи управління туристичними комплексами.
52. Управління проектами за допомогою MS Project.
53. Характеристика туристичних серверів.

Тема 5. Інформаційні технології на базі MS Office

54. Для чого потрібні форми у MS Access і які вони бувають?
55. Етапи створення реляційної бази даних туристичного підприємства.
56. Засоби графіки в MS Excel.
57. Три способи створення таблиці в MS Access.
58. Обробка даних у MS Excel.
59. Основні можливості СУБД Access.
60. Основні поняття реляційних баз даних.
61. Створення баз даних засобами MS Access.
62. Створення презентацій у Power Point.
63. Створення та обробка електронних таблиць.
64. Сфери використання MS Excel.
65. Сфери використання MS Word.
66. Типи даних в електронних таблицях.
67. Типи інформаційних зв'язків у моделях даних.
68. Чи можна таблицю, створену в Excel, вставити в документ Word?
69. База даних і система управління базами даних.
70. Запит з параметрами в MS Excel. Як його створити?

71. Зведена таблиця в MS Excel. Як її створити?
72. Зв'язування об'єктів в Excel. Для чого використовуються зв'язки?
73. Інформаційно-логічна модель.
74. Майстер формул у MS Excel.
75. Робочий аркуш і робоча книга у MS Excel.
76. Структура таблиці в Access.
77. Текстові редактори.
78. Ключове поле в Access.
79. Фільтрація даних.
80. Автоматичне підсумовування даних у рядках і стовпцях у MS Excel.
81. Як задати властивості полів таблиці у MS Excel?
82. Як створити багатотабличний запит?
83. Як створити звіт в Access?
84. Як створити у Access форму для завантаження головної і підпорядкованих таблиць одночасно?
85. Як створити в MS Excel поле, що обчислюється?
86. Як встановити в MS Excel зв'язок між даними з різних робочих книг?
87. Який клас задач вирішується за допомогою електронних таблиць?
88. Які засоби має Excel для сортування і вибірки даних?
89. Які бази даних називаються реляційними?
90. Які задачі розв'язуються при застосуванні баз даних?
91. Етапи проектування БД.
92. Способи введення даних у таблиці Access.
93. Типи інформаційних зв'язків у БД.
94. Які можливості надає Excel при роботі з діаграмами?
95. Які обмеження має сортування в Excel?
96. Способи створення форм в Access.
97. Типи полів в Access. Наведіть приклади їх використання при побудові баз даних для сфери СКС і Т.
98. Функції в Access схеми даних.
99. Яку проблему можна вирішити встановленням зв'язків між таблицями в Excel?

Тема 6. Використання мультимедіа та мережі Інтернет у туристичній діяльності

100. Адресація в Інтернет.
101. Використання мультимедійних технологій у сфері фізичного виховання та спорту.
102. Глобальна структура мережі Інтернет.
103. Електронні каталоги.
104. Інноваційні технології в Інтернет.
105. Інформаційні ресурси в Інтернет.
106. Історія розвитку Інтернету.
107. Напрями використання мережі Інтернет у фізичному вихованні та спорті.
108. Носії електронної інформації.
109. Пошук інформації в Інтернет.
110. Презентації; рекламні матеріали.
111. Реклама в Інтернет.
112. Сервіс e-mail.
113. Сервіс IRC.
114. Сервіс WWW.
115. Характеристика носіїв CD-ROM. Їх переваги і недоліки.
116. Хто керує мережею Інтернет?
117. Цифрові формати звуку.
118. Цифрові формати зображень.
119. Визначення терміна “мультимедійні технології”.
120. Глобальна комп’ютерна мережа.
121. Визначте поняття “Інтернет”.
122. Що таке мультимедійний комп’ютер?
123. Підключення користувача до мережі Інтернет.
124. Найпоширеніші вітчизняні та зарубіжні комп’ютерні мережі.
125. Які основні послуги надає Інтернет для сфери туризму?
126. Основні проблеми, пов’язані з поширенням електронної комерції в Україні.

Тема 7. Засоби комунікації та зв’язку

127. Відеозв’язок.
128. Класифікація засобів оргтехніки.
129. Класифікація каналів зв’язку.

130. Комп'ютерна телефонія.
131. Основні напрями розробки програмного забезпечення в туризмі.
132. Пейджингові системи зв'язку.
133. Радіотелефонний зв'язок.
134. Системи стільникового радіотелефонного зв'язку.
135. Супутниковий зв'язок.
136. Телефонний зв'язок.
137. Транкінгові радіотелефонні системи.
138. Факс.
139. Що таке IP-телефонія?
140. Що таке модем?
141. Що таке мультимедіазв'язок?

Тема 8. Засоби оргтехніки в туристичній діяльності

142. Апарати для знищення документів.
143. ЖКД (TFT) панелі.
144. Засоби відображення інформації.
145. Сканери.
146. Слайдпроектори.
147. Цифрові та аналогові копіювально-розмножувальні засоби.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Rosandich T. J.* Information Technology for Sports Management // The Sport Journ. — V. 4. — № 2. — Spring 2001. — <http://www.ussa.edu>
2. *Агеев Д., Головченко В., Калашников И.* Телефонія как средство ведения бизнеса // Турбизнес. — 2001. — № 9. — С. 66.
3. *Буржаков М. Б., Буржаков К. М., Ушаков М. В.* WWW — World Wide Web — Интернет в туризме // Туристские фирмы. — Вып. 13.
4. *Вострокнутов Е.* Microsoft Excel для Windows 95 одним взглядом. — СПб.: BHV, 1996.

5. *Гиббонс Д.* Работа в E-mail: Пер. с англ. — М.: Бином, 1996.
6. *Гуляев В. Г.* Мультимедийные технологии в туризме // Туризм: практика, проблемы, перспективы. — 1997. — № 2.
7. *Гуляев В. Г., Морозов И.* Прикладные программы по формированию, продвижению и реализации туристического продукта // Туризм. — 1997. — № 3.
8. *Диго С. М.* Проектирование баз данных: Учебник для вузов. — М.: Финансы и статистика, 1988. — 216 с.
9. *Игер Б.* Работа в Internet: Пер. с англ. — М.: Бином, 1996.
10. *Інформатика:* Навч. посіб. для 10–11 кл. серед. загальноосвіт. шк. / І. Т. Зарецька, Б. Г. Колодяжний, А. М. Гуржій, О. Ю. Соколов. — К.: Форум, 2001. — 496 с.
11. *Калашников И. В.* В России уже можно бронировать туры на компьютере // Турифо. — 1997. — № 9.
12. *Калашников И. В.* Как автоматизировать работу туристского агентства // Турифо. — 1997. — № 7.
13. *Калашников И. В.* Обзор компьютерных программ для агентств // Турифо. — 1996. — № 13.
14. *Калашников И. В.* Справочники на CD на дискетах становятся все более популярными // Турифо. — 1997. — № 10.
15. *Кинкоф Ш.* Microsoft Office: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ, 1996. — 352 с.
16. *Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі:* Навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. — К.: Вища шк., 2003. — 323 с.
17. *Молчан Д. А., Гмарь А. В.* Интернет — глобальная информационная система. — http://abc.vvsu.ru/Books/gis_inet/Default.asp
18. *Морозов М. А.* Информационные технологи в социально-культурном сервисе и туризме. Оргтехника: Учебник / М. А. Морозов, Н. С. Морозова. — 2-е изд., стереотип. — М.: Академия, 2004. — 240 с.

19. *Морозов М. А.* Информационные технологии в системах управления гостиничным комплексом // Туризм: практика, проблемы, перспективы. — 1998. — № 3.
20. *Морозов М. А.* Информационные технологии в туризме // Экономика и жизнь. — 1997. — № 3.
21. *Морозов М. А.* Управление отелем: ставка на информационные технологии // Туризм: практика, проблемы, перспективы. — 1998. — № 8.
22. *Отоцкий Л.* К вопросу о киберкоммунизме. — <http://www.kinnet.ru/cterra/519/30740.html>
23. *Отоцкий Л.* Стратегия информационных технологий в XXI веке. — <http://ototsky.mgn.ru/it/osj3.htm>
24. *Официальный сайт 1С.* — <http://www.1cbit.ru>
25. *Патаракин Е. Д.* Создание сетевых сообществ: Лекции. — <http://pat.iatp.ru/htm-pat/ci.html>
26. *Развитие компьютерных систем резервирования в гостиничном бизнесе* // Туринфо. — 1995. — № 15.
27. *Сидоров В. А.* Управление экономикой туристско-экскурсионного предприятия. — М.: Турист, 1990.
28. *Сколень М. М.* Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку в туризмі: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2003. — 276 с.
29. *Харвей Г.* Excel для Windows: Пер. с англ. — К.: Дialeктика, 1996. — 320 с.
30. *Хелворсон М., Янг М.* Эффективная работа с Microsoft Office 2000. — СПб.: Питер, 2000. — 232 с.
31. *Экономическая информатика* / Под ред. В. В. Евдокимова. — СПб.: Питер, 1997.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Інформаційні технології туристичної діяльності”	4
Теми практичних занять	8
Вказівки до виконання самостійної роботи	8
Завдання для самостійної роботи	9
Вказівки до виконання контрольної роботи	10
Завдання для контрольних робіт	10
Вимоги до заліку.....	22
Контрольні питання	22
Список рекомендованої літератури	27

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2210

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП